

Scapino Ballet Rotterdam

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 0**

Gevraagd subsidiebedrag: € 2.461.000

Over de instelling

Stichting Scapino Ballet Rotterdam, podiumkunsten, dans, Rotterdam

Stichting Scapino Ballet Rotterdam (hierna: Scapino Ballet Rotterdam) is een middelgroot dansgezelschap, gevestigd in Rotterdam. Scapino Ballet Rotterdam wil nieuwe vormen van onderscheidende en tegelijkertijd toegankelijke dans maken voor een breed publiek, in de standplaats en de rest van Nederland. Scapino Ballet Rotterdam ziet zichzelf als hét reizend gezelschap van Nederland en wil behalve de grote steden ook meer dan zeventig middelgrote steden bedienen. Ze creëert thematische avondvullende producties met eigen choreografieën. Hierin wordt veelal gebruikgemaakt van livemuziek en theatrale elementen uit andere disciplines, zoals opera, variété en circus. Daarnaast werkt Scapino Ballet Rotterdam met gastchoreografen. Ook ontwikkelt zij educatieve en participatieactiviteiten in samenwerking met partners uit de eigen stad en daarbuiten.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.11, lid 2, sub d van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur oordeelt positief over Stichting Scapino Ballet Rotterdam. Echter, na zorgvuldige weging van de aanvragen binnen dezelfde categorie adviseert de Raad voor Cultuur Stichting Scapino Ballet Rotterdam geen subsidie toe te kennen. De raad verwijst voor een toelichting op de afweging naar de inleiding bij deze categorie.

Scapino Ballet Rotterdam draagt in grote mate bij aan de spreiding en zichtbaarheid van grootschalige, toegankelijke dans in Nederland. De instelling incorporeert muziek, circus, variété en livemuziek in haar producties en trekt daarmee een groot publiek. De raad oordeelt echter, net als in eerdere adviezen, kritisch over de mate waarin Scapino Ballet Rotterdam de dans vernieuwt; soms lijken publieksbereik en spektakel voorrang te genieten boven artistiek uitdagend werk. De raad ziet dat de instelling zich in hoge mate inspant om de zichtbaarheid van het eigen gezelschap en van de dans in Nederland te vergroten, maar vindt dat dit soms ten koste gaat van het artistieke product. In zijn ogen mag artistieke ontwikkeling in de BIS niet ondergeschikt zijn aan het vergroten van draagvlak voor dans.

De instelling reflecteert voldoende op de codes, maar noemt vrijwel geen verbeterpunten voor de toekomst.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Scapino Ballet Rotterdam kiest voor een profiel dat in de eerste plaats is gericht op het opbouwen van een groot publiek voor dans. Dat doet zij naar eigen zeggen met onderscheidende, maar tegelijkertijd toegankelijke dans. De instelling voelt goed aan wat een groot danspubliek kan aanspreken en draagt daarmee bij aan de opbouw van danspubliek in Nederland. Haar theatrale producties bevatten elementen uit variété, circus en opera; ook worden ze veelal met livemuziek ondersteund. De raad erkent het grote vakmanschap, waarin het danserstableau een onmiskenbare rol speelt. Hij oordeelt positief over de onderscheidende keuze voor variété en over het verfijnde en doordachte werk van choreografen als Marcos Morau en Itamar Serussi. Ook koos het gezelschap interessante samenwerkingspartners, onder wie pianist Michiel Borstlap in het intieme ‘Pas De Deux’.

De raad oordeelt echter kritisch over de mate waarin Scapino Ballet Rotterdam de dans vernieuwt. Publieksbereik en spektakel lijken voorrang te genieten boven artistiek uitdagend werk. De raad ziet dat de instelling zich in hoge mate inspant om de zichtbaarheid van het eigen gezelschap en van de dans in Nederland te vergroten, maar vindt dat dit soms ten koste gaat van het artistieke product. De raad meent dat Scapino Ballet Rotterdam, naast het maken van toegankelijk aanbod, als BIS-gezelschap ook de taak heeft om te zorgen voor oorspronkelijke dans. In zijn ogen mag artistieke ontwikkeling in de BIS niet ondergeschikt zijn aan het vergroten van draagvlak voor dans.

De raad constateert dat de instelling onvoldoende gehoor heeft gegeven aan de noodzaak tot vernieuwing, waarop hij Scapino Ballet Rotterdam in eerdere adviesrondes heeft gewezen. In zijn advies voor de periode 2013 – 2016 schreef de raad dat Scapino Ballet Rotterdam een groot publiek aanspreekt, maar zich artistiek onvoldoende ontwikkelt en zich te weinig openstelt voor nieuwe artistieke impulsen. In 2013 en 2014 liet de instelling een positieve ontwikkeling zien met de komst van de choreografen Fang-Yu Shen, Felix Landerer en Itamar Serussi. Wel schreef de raad in een tussentijdse beoordeling in 2015 dat de artistieke identiteit van het gezelschap minder scherp werd, doordat de signatuur van de afzonderlijke choreografen niet altijd goed op elkaar aansloot. In zijn advies voor de periode 2017 – 2020 schreef de raad opnieuw dat hij in de aanvraag weinig nieuwe ambities in de artistieke activiteiten aantrof. Hij spoorde Scapino

Ballet Rotterdam aan haar identiteit te blijven verdiepen en meer artistieke risico's te nemen.

Over de geplande samenwerkingen, onder andere met Urland, Marcos Morau en Maas theater en dans, oordeelt de raad positief. De samenwerking met Combattimento en Opera2Day in het derde deel van Wubbe's Barok-trilogie zou veel muziekliefhebbers kunnen verleiden naar dans te komen kijken. Ook de samenwerking met Amsterdam Sinfonietta in 2024 vindt hij interessant.

In het seizoen 2020 – 2021 viert Scapino Ballet Rotterdam haar 75-jarig jubileum met een productie van artistiek directeur Ed Wubbe. Gezien zijn jarenlange staat van dienst bij Scapino Ballet Rotterdam is dit een begrijpelijke keuze, maar een jubileum biedt ook de kans om (daarnaast) nieuw choreografietalent aan het publiek te presenteren. De samenwerking met de TheaterAlliantie, die is opgericht om meer risico te kunnen nemen, zou hierbij ondersteuning kunnen bieden.

In de komende periode zal Wubbe het stokje doorgeven aan een opvolger. De raad mist een profielschets en een wervingsplan voor een opvolger.

Vernieuwing

Scapino Ballet Rotterdam wil verantwoordelijkheid nemen voor de doorstroming van vernieuwender dansmakers die door het Fonds Podiumkunsten worden ondersteund; een aantal van deze makers zal Scapino Ballet Rotterdam gaan begeleiden. Via het netwerk en het publiek van Scapino Ballet Rotterdam zouden zij gemakkelijker aan speelbeurten kunnen komen. De raad bepleitte het belang van een dergelijke 'wegbereider voor dans' in zijn sectoradvies Dans 'Alles beweegt' (2019). Hij vraagt zich echter af of het gezelschap, dat zelf geen experimenteel werk maakt, als wegbereider van experimenteel werk kan fungeren. Scapino Ballet Rotterdam licht niet toe welke stappen zij zet om doorstroming te stimuleren en hoe de makersselectie tot stand komt. Wel zou samenwerking met het fonds de weg kunnen bereiden voor meer dansaanbod bij theaters.

De instelling ziet talentontwikkeling als een van haar hoofdtaken en onderneemt hiertoe verschillende activiteiten. De raad waardeert dat Scapino Ballet Rotterdam oog heeft voor talentvolle (*midcareer*) choreografen, ook op het gebied van urban dans. Uit de monitoring van de raad in de afgelopen jaren blijkt echter dat er vrijwel geen doorstroming van talent plaatsvindt en dat *midcareers* weinig gelegenheid krijgen zich zelfstandig binnen het gezelschap te ontwikkelen. Hij moedigt de instelling aan deze talenten een stevig begeleidingstraject aan te bieden met doorgroeimogelijkheden. Ook vindt hij het een gemis dat Scapino Ballet Rotterdam niet voor vrouwelijke talenten kiest.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Scapino Ballet Rotterdam is financieel gezond en maakt een bevolgen en sterk ondernemende indruk. De instelling betaalt dansers conform de cao Toneel en Dans en geeft freelancers een opslag van 40 procent. Met haar lidmaatschap van NAPK draagt de instelling bij aan de sociale dialoog. Een aandachtspunt is de geringe ruimte in het budget voor ondersteuning van de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

De instelling overvraagt het beschikbare budget met 715.000 euro. Met deze extra gelden wil zij de uitbreiding van het ensemble betalen en archivering en ontsluiting van het eigen erfgoed realiseren. De raad benadrukt dat hij in zijn advisering gebonden is aan het door de minister gestelde subsidieplafond voor dit artikel. De instelling schrijft dat de veelheid aan producties en de grote ambities bij een beperkt budget veel van de organisatie vragen. De raad concludeert daaruit dat de instelling beter minder kan inzetten op groei, ten gunste van de arbeidsomstandigheden van het personeel.

De raad heeft waardering voor de toegenomen aandacht die Scapino Ballet Rotterdam heeft voor het welzijn van dansers. Het programma 'Fit to Perform', dat is opgezet door het lectoraat Performing Arts Medicine van Codarts en de Erasmus Universiteit, is erop gericht blessures te voorkomen, de fysieke en mentale gezondheid van dansers te verbeteren en prestaties te optimaliseren.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Scapino Ballet Rotterdam voert een actief educatie- en participatiebeleid dat door de voltallige organisatie wordt gedragen. De voorstellingen en hun thematiek staan centraal in de onderwijsprogramma's voor het primair en voortgezet onderwijs. In de periode 2017 – 2020 heeft de instelling geen schoolgebonden voorstellingen georganiseerd, maar zij voorziet een groei naar zestien voorstellingen in 2024. Deze toename wordt niet toegelicht. Hiernaast draagt de instelling bij aan talentontwikkeling van amateurdansers met verschillende niet-schoolgebonden projecten.

De raad is onder de indruk van de open houding en de manier waarop Scapino Ballet Rotterdam zich inzet voor de verbinding van dans met andere domeinen. Zij omarmt wat zich in de maatschappij aandient en zoekt hierbij verschillende samenwerkingspartners, ook buiten de culturele sector. De intentie om inclusief te zijn loopt als een rode draad door alle activiteiten. Zo initieert de instelling dansprojecten voor mensen met een visuele of neurologische beperking.

Het marketingbeleid van Scapino Ballet Rotterdam vindt de raad weinig innovatief. De instelling kiest voor klassieke marketing en daarnaast voor enkele activiteiten waarmee zij een groter en nieuw publiek wil bereiken, zoals spelen op Lowlands en de Parade. Gezien het profiel van Scapino Ballet Rotterdam ('dans voor iedereen') verwacht de raad juist een aansprekender marketingstrategie om meer divers en jonger publiek te trekken.

Geografische spreiding

Scapino Ballet Rotterdam heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op haar rol als reisgezelschap, waarmee zij stevig bijdraagt aan de geografische spreiding. Elke grotezaalproductie is geschikt gemaakt om te reizen. De instelling wil daarmee een zo groot mogelijk potentieel danspubliek bereiken om de danssector in Nederland te versterken. In 2019 ontving zij 80 duizend bezoekers; een indrukwekkende groei ten opzichte van 45 duizend bezoekers in 2016.

De instelling constateert dat weinig middelgrote steden dansvoorstellingen voor de grote zaal aanbieden, ondanks de grote vraag naar dit repertoire. Om hier verandering in te brengen heeft Scapino Ballet Rotterdam het ensemble in seizoen 2019 – 2020 uitgebreid met een tweede ensemble, dat twee keer per jaar met een grotezaalproductie naar dertig theaters in middelgrote steden reist. Het andere deel van het ensemble vertoont intussen nieuw werk in de grote steden (zie 'Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering'). Ook heeft zij een convenant gesloten met negen theaters verspreid over het land. Met deze intensieve samenwerking wil zij de positie van het gesubsidieerde dansaanbod voor de grote zaal versterken. De raad waardeert het dat Scapino Ballet Rotterdam het draagvlak voor dans wil verbreden en daar haar activiteiten en partners op uitkiest.

In de stedelijke cultuurregio en standplaats Rotterdam is Scapino Ballet Rotterdam goed verankerd. De instelling gaat samenwerkingen aan met lokale partners zoals SKVR, KC-R en Nieuwe Luxor Theater en neemt daarin een voortrekkersrol. In haar reflectie op de BIS-aanvraag van Scapino Ballet Rotterdam schrijft de stedelijke cultuurregio Rotterdam en regio dat de instelling een belangrijke publieksfunctie in de regio heeft en van groot belang is voor talentontwikkeling in de regio.

Het internationale beleid is summier beschreven. Scapino Ballet Rotterdam vermeldt dat het buitenland belangstelling voor haar voorstellingen heeft en benoemt de voordelen van internationale zichtbaarheid, maar plant voor de komende periode slechts twee voorstellingen in Duitsland. De raad is overigens positief over de internationale coproducties met GöteborgsOperans Danskompani en TanzMainz.

Toepassing Fair Practice Code

Scapino Ballet Rotterdam reflecteert voldoende op de toepassing van de Fair Practice Code, maar geeft geen duidelijk stappenplan voor verbeteringen. De instelling verwijst vooral naar *fair pay* en vermeldt hoe zij met de toepassing van de cao Toneel en Dans aan de code tegemoetkomt. Ze geeft aan dat ze wat betreft duurzaamheid nog een achterstand heeft in te halen, met name op het gebied van groei en ontwikkeling van haar medewerkers.

Toepassing Governance Code Cultuur

Scapino Ballet Rotterdam reflecteert kort maar duidelijk op de toepassing van de Governance Code Cultuur. De instelling werkt met een raad-van-toezichtmodel. Het valt op dat de negen leden van de raad van toezicht bezoldigd zijn, anders dan bij de andere BIS-dansgezelschappen; hierop ontbreekt een toelichting. Ook maakt de voorzitter al sinds 2009 deel uit van het bestuur, wat niet conform de code is. Ook dit wordt niet toegelicht.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Scapino Ballet Rotterdam vermeldt duidelijk hoe zij de Code Diversiteit & Inclusie toepast. De raad ziet nog ruimte om te groeien, maar de plannen op dit vlak geven vertrouwen dat de code de aandacht heeft. Het personeelsbestand bestaat voor ruim 30 procent uit medewerkers met een niet-westerse achtergrond. Het is de raad echter niet duidelijk of dit voornamelijk de dansers betreft of dat diversiteit ook onder het niet-artistieke personeel goed is belegd. Scapino Ballet Rotterdam wil het personeelsbestand inclusiever maken door een HR-manager aan te nemen die zelf uit een ondervertegenwoordigde doelgroep komt. De raad mist hierop een toelichting. De instelling wil een kleurrijker publiek trekken, maar treft weinig concrete maatregelen op dit gebied.